

Zelo verjetno – vsaj upam tako – bomo lahko o koščičnem škratcu in črnem ploščcu s še kakšne lokalitete v Savinjski dolini poročali tudi v prihodnjih številkah našega biltena.

LITERATURA:

- BAHOR, M., 2017. *Favna kačjih pastirjev (Odonata) Mirnske doline in ovrednotenje naravovarstveno pomembnih območij*. Magistrsko delo, Magistrski študij – 2. stopnja, Študij ekologije in biodiverzitete, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani. Ljubljana. ix + 71 str.
- BEDJANIČ, M., 2019. Drobtinice in ocvirki: Koščični skratec *Coenagrion ornatum* prvič zabeležen tudi v Savinjski dolini. *Erjavecija* 34: 84-88.
- ŠALAMUN, A., 2019. Koščični skratec *Coenagrion ornatum* na Ljubljanskem barju in projekt PolJUBA. *Erjavecija* 34: 52-57.
- ŠALAMUN, A. & M. GOVEDIČ, 2019. *Popis stanja koščičnega škratca (Coenagrion ornatum) na Ljubljanskem barju. Faza 1: Popis izhodiščnega stanja s predlogom ukrepov na izbranih območjih. Končno poročilo*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 36 str. + digitalne priloge. [Naročnik: Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Notranje Gorice.]
- ŠALAMUN, A., D. VINKO, M. BAHOR & M. BEDJANIČ, 2018. Nova dognanja o razširjenosti koščičnega škratca *Coenagrion ornatum* (Odonata) v Sloveniji - New cognitions on distribution of Ornate Bluet *Coenagrion ornatum* (Odonata) in Slovenia. V: J. Podlesnik & V. Klokočovnik (ured.), Knjiga povzetkov, Peti slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, posvečen 80-letnici akademika prof. dr. Matije Gogala in 50-letnici smrti prof. dr. Štefana Michielija, Maribor, 21. in 22. september 2018 – Book of Abstracts, Fifth Slovenian Entomological Symposium with International Attendance, dedicated to Academician Prof. Dr. Matija Gogala on the Occasion of his 80th Birthday and 50th Anniversary of the Death of Prof. Dr. Štefan Michieli, Maribor, 21st and 22nd September 2018, str. 30, Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, Maribor.
- VINKO, D., 2016. *Favna kačjih pastirjev (Odonata) Vipavske doline*. Diplomsko delo, univerzitetni študij, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. XI + 86 str. + pril. A–F.

(M. BEDJANIČ)

NOVA NAJDBA PRODNEGA PAŠKRATCA *ERYTHROMMA LINDENII* V SAVINJSKI DOLINI

Prodni paškratec *Erythromma lindenii* je dolgo veljal za razmeroma redko vrsto, ki je lokalno razširjena predvsem v južni polovici Slovenije. Še danes večina podatkov prihaja iz tega dela države, pogosteje ga srečujemo npr. ob rekah Krki in Kolpi (KOTARAC, 1997), v Posavju (BEDJANIČ, 2005; KOTARAC & ŠALAMUN, 2010), Vipavski dolini (VINKO, 2016) ter v Slovenski Istri (VINKO in sod., 2019).

V osrednji Sloveniji, in še posebej na Gorenjskem, je vrsta manj pogosta, čeprav so bili v zadnjih letih tudi od tukaj zbrani zanimivi novi podatki (npr. VINKO, 2017, 2019; VINKO & TRATNIK, 2018), nekaj pa jih mlajši avtorji, npr. tudi še za

Cerkljansko in Idrijsko ter Radensko polje, dodajajo na straneh pričujoče *Erjavecje* (npr. KABLAR, 2020; VINKO & TRATNIK, 2020a; 2020b). Še redkejši je prodni paškratec v severovzhodni Sloveniji, od koder maloštevilne najdbe povzemajo BEDJANIČ (2012) in ŠALAMUN in sod. (2015). V porečju Savinje je bila vrsta doslej najdena le v ribniku Vrbje pri Žalcu (BEDJANIČ, 2012) ter vzhodno od Celja ob reki Voglajni pri Prožinski vasi (ŠALAMUN & KOTARAC, 2014).

SLIKA 1. Prodni paškratec *Erythromma lindenii* (Polzela, regulacijski kanal iz Ložnice pri zaselku Založe pri Polzeli, 4-VII-2020; Foto: M. Bedjanič).

Dne 13-VI-2020 sem se med iskanjem koščičnega škratca *Coenagrion ornatum* v Savinjski dolini, med drugim ustavil tudi na že lansko leto obiskani lokaliteti vzhodno od Polzele in sicer na lepo zaraščenem regulacijskem kanalu iz Ložnice, 300 m Z od zaselka Založe pri Polzeli (GK 506998, 126677; alt. 288 m; SLIKI 2 in 3). V začetku junija 2019 sem tukaj ob kratkem postanku popisal le travniškega škratca *Coenagrion puella*, sinjega presličarja *Platycnemis pennipes* in modrega ploščca *Libellula depressa*, vendar je sam izgled kanala že takrat obetal več. Občutek me ni varal in tokrat je bil vrvež kačjih pastirjev nad vodno gladino ter med obrežnim ščavjem zelo živahen. Najštevilčnejši so bili številni škratci, med katerimi sem že na daleč prepoznal travniškega škratca, za tiste druge pa sem brž posegel po daljnogledu.

Približan pogled je razkril pravo gnečo prodnih paškratcev, ki so budno počivali tik nad vodno gladino, se poganjali za sovrstniki ter se veselo parili in odlagali jajca. Skupno sem naštel okoli 40 ♂ in 15 jajca odlagajočih tandemov, ki so še posebej radi posedali na mestih, kjer sta vodno gladino med odmrli deli rogozja in zaplatami alg preraščala klasasti rmanec *Myriophyllum spicatum* ter tu in tam še

plavajoči dristavec *Potamogeton natans*. Ob že omenjenem travniškem škrtcu (15 ♂ in 3 koleslji) sem popisal še 10 ♂, 10 ♀ in 3 odlaganja jajc sinjega presličarja, 1 ♂ deviškega pastirja *Aeshna isocles*, 2 ♂, 1 ♀ velikega spremljevalca *Anax imperator* ter 3 ♂, 2 ♀ opoldanskega škrlatca *Crocothemis erythraea*.

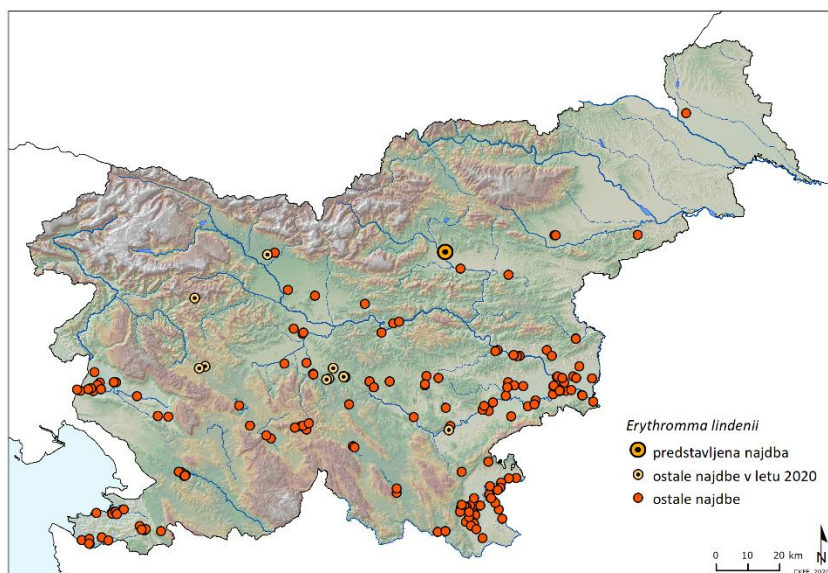
SLIKI 2 in 3. Pogled na življenjsko okolje prodnega paškratca *Erythromma lindenii* v regulacijskem kanalu iz Ložnice pri zaselku Založe pri Polzeli (levo: 13-VI-2020, desno: 4-VII-2020; Foto: M. Bedjanič).

SLIKA 4. Parček prodnega paškratca *Erythromma lindenii* pred odlaganjem jajc (Polzela, regulacijski kanal iz Ložnice pri zaselku Založe pri Polzeli, 4-VII-2020; Foto: M. Bedjanič).

Novo opazovanje zelo redke vrste v tem delu Slovenije in to za nameček še tako blizu doma, me je ponovno privedlo na isto mesto 4-VII-2020 (SLIKA 3). Razočarali

so me pokošeni bregovi in vsled visokih voda po neurjih nekoliko “počiščena” vodna vegetacija, vendar, kot sem hitro opazil, to prodnih paškratcev ni prav nič motilo. Vzel sem si več časa tudi za fotografiranje in skupno popisal okoli 50 ♂, 1 koleselj in 20 tandemov prodnega paškratca (SLIKI 1 in 4), od katerih jih je večina odlagala jajca in nekatere samice so bile ob tem popolnoma potopljene pod vodno gladino. Tudi družba ostalih vrst je bila kar pestra – 3 ♂ in 3 ♀ pasastega bleščavca *Calopteryx splendens*, 20 ♂, 5 kolesljev in 10 odlaganj jajc sinjega presličarja, 20 ♂ in 10 odlaganj jajc travniškega škratca, 2 ♂ modrega kresničarja *Ischnura elegans*, 1 ♂, 1 ♀ velikega spremljevalca, 1 ♂ opoldanskega škrlatca, 4 ♂, 1 koleselj in 1 odlaganje jajc modrega ploščca, 5 ♂ malega modrača *Orthetrum coerulescens* ter 2 ♂, 1 koleselj in 1 odlaganje jajc sinjega modrača *Orthetrum brunneum*.

SLIKA 5. Razširjenost prodnega paškratca *Erythromma lindenii* v Sloveniji, z označeno novo najdbo vzhodno od Polzele v Savinjski dolini.
(Vir: Podatkovna zbirka CKFF in SOD, 31-X-2020).

Prodnemu paškratcu kot bivališče najbolj ustrezajo zalivi ali rokavi rek, s počasnejšim tokom in razvito submerzno vegetacijo, kjer najdejo ličinke ugodne pogoje za svoj razvoj, naseljuje pa tudi počasi tekoče kanale in nekatere ribnike (KOTARAC, 1997; BEDJANIČ, 2012). Tudi novo lokaliteto vzhodno od Polzele v Savinjski dolini lahko uvrstimo v to paleto življenjskih okolij. Zanimivo bo videti, ali bomo v tem delu Slovenije (SLIKA 5) prodnega paškratca v prihodnjih letih zabeležili še kje.

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 2005. Drobtinice in ocvirki: Nove najdbe prodnega paškratca *Erythromma lindenii* v Posavju. *Erjavecija* 19: 17-19.
- BEDJANIČ, M., 2012. Drobtinice in ocvirki: Zanimive odonatološke najdbe z ribnika Vrbje pri Žalcu. *Erjavecija* 27: 38-42.
- KABLAR, D., 2020. Odonatološka skupina na BioCampu 009. *Erjavecija* 35: 9-13.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2010. Inventarizacija kačjih pastirjev (Odonata) in njihovih habitatov s posebnim ozirom na evropsko pomembne vrste ob Savi med Litijo in Zidanim Mostom. V: Govedič, M., V. Grobelnik & A. Lešnik (ured.), Pregled živalskih in rastlinskih vrst, njihovih habitatov ter kartiranje habitatnih tipov s posebnim ozirom na evropsko pomembne vrste, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja, zavarovana območja in naravne vrednote na območju reke Save s pritoki med Litijo in Zidanim Mostom [končno poročilo], Naročnik: Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Ljubljana, str. 319-349, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- ŠALAMUN, A. & M. KOTARAC, 2014. Popis kačjih pastirjev (Odonata) v dolini reke Voglajne: končno poročilo. V: M. Govedič & A. Lešnik (ured.), Ocena stanja za območje Natura 2000 na porečju Voglajne: končno poročilo, str. 117-129, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 307 str. + digitalne priloge.
- ŠALAMUN, A., M. PODGORELEC & M. KOTARAC, 2015. Inventarizacija kačjih pastirjev (Odonata) in njihovih habitatov ob reki Muri. V: Govedič, M., A. Lešnik & M. Kotarac (ured.), Inventarizacija favne območja reke Mure (končno poročilo), str. 150-190, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- VINKO, D., 2016. *Favna kačjih pastirjev (Odonata) Vipavske doline*. Diplomsko delo, univerzitetni študij, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. XI + 86 str. + pril. A-F.
- VINKO, D., 2017. BOOM 2017 - 7th Balkan Odonatological Meeting - 7. Mednarodno srečanje odonatologov Balkana, Slovenija, 4. – 11. avgust 2017. *Erjavecija* 32: 29-40.
- VINKO, D., 2019. Osrednja Slovenija skriva še marsikateri odonatološki biser – dokaz: RTŠB 2019 – Ivančna Gorica. *Erjavecija* 34: 22-30.
- VINKO, D. & A. TRATNIK, 2018. Prispevek raziskovalnega tabora študentov biologije 2017 k poznavanju favne kačjih pastirjev Gorenjske. *Acta Entomologica Slovenica* 26(2): 243–258.
- VINKO, D. & A. TRATNIK, 2020a. Raziskovalni tabor študentov biologije 2020 – Gorenja vas. *Erjavecija* 35: 13-22.
- VINKO, D. & A. TRATNIK, 2020b. Terenski vikend na Radenskem polju 2020 – favna kačjih pastirjev Radenskega polja z okolico. *Erjavecija* 35: 25-35.
- VINKO, D., A. ŠALAMUN & M. BEDJANIČ, 2019. Kačji pastirji. V: J. Pavšič, M. Gogala & A. Seliškar (ured.), Slovenska Istra I – Neživi svet, rastlinstvo, živalstvo in naravovarstvo, str. 195-214, 427-428 [Dodatna literatura], Slovenska matica, Ljubljana.

(M. BEDJANIČ)